Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie opolskim w 2019 r.

10.08.2020 r.

–113,1 mln zł

Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2019 r.

W 2019 r. dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa opolskiego rosły szybciej niż wydatki. Budżety tych jednostek zamknęły się zbiorczo deficytem. O deficycie zdecydował ujemny wynik budżetów gmin, powiatów i miasta na prawach powiatu, przy nadwyżce notowanej dla budżetu samorządu województwa.

W 2019 r. **dochody** budżetów jednostek samorządu terytorialnego w województwie opolskim wynosiły 6665,3 mln zł i wzrosły zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i 2010 r. (odpowiednio: o 10,8% i o 61,6%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody ukształtowały się na poziomie 6771 zł, tj. wyższym o 11,2% niż w 2018 r. i o 67,2% w odniesieniu do 2010 r. Ponad połowę ogółu dochodów osiągnęły gminy (60,6%), w tym głównie miejsko-wiejskie (36,8%).

W skali roku najbardziej wzrosły dochody budżetu miasta na prawach powiatu

Tablica 1. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego

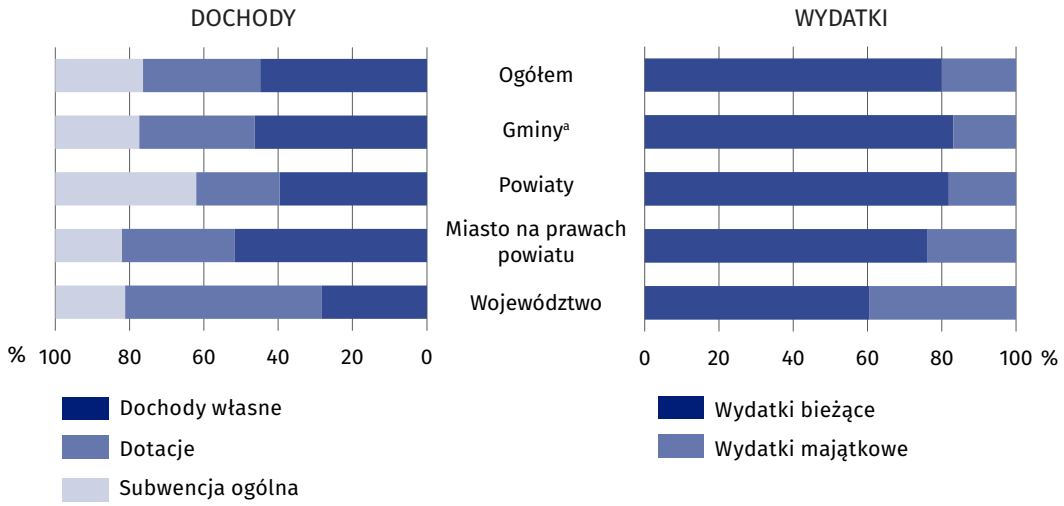
Wyszczególnienie	2010	2018	2019			
	w mln zł			2010=100	2018=100	w odsetkach
Ogółem	**4125,0**	**6017,1**	**6665,3**	**161,6**	**110,8**	**100,0**
Gminy razem[a]	2364,9	3620,2	4037,1	170,7	111,5	60,6
miejskie	284,0	450,5	514,1	181,0	114,1	7,7
miejsko-wiejskie	1396,7	2220,2	2451,4	175,5	110,4	36,8
wiejskie	684,2	949,5	1071,5	156,6	112,9	16,1
Powiaty	726,3	890,2	936,0	128,9	105,1	14,0
Miasto na prawach powiatu – Opole	540,6	987,2	1141,4	211,1	115,6	17,1
Województwo	493,2	519,5	550,8	111,7	106,0	8,3

a Bez dochodów gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w budżecie miasta na prawach powiatu

Głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego są **dochody własne** – w 2019 r. wynosiły one 2992,1 mln zł (o 8,7% więcej niż przed rokiem). **Dotacje** były równe 2100,4 mln zł, w tym 654,0 mln zł to dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200 i 620 oraz 205 i 625 klasyfikacji budżetowej), które w odniesieniu do 2018 r. wzrosły odpowiednio: o 13,6% i o 13,9%. **Subwencja ogólna z budżetu państwa** w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 11,1% i osiągnęła poziom 1572,8 mln zł. W budżecie samorządu województwa największą pozycję stanowiły dotacje (52,8%), a w budżecie miasta na prawach powiatu oraz w budżetach gmin i powiatów – dochody własne (odpowiednio: 51,7%, 46,4% i 39,6%).

Wykres 1. Struktura dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2019 r.

a Bez dochodów i wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Ponad 1/3 wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego poniosły gminy miejsko-wiejskie

W 2019 r. **wydatki** budżetów jednostek samorządu terytorialnego wynosiły 6778,4 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły o 8,9%, a względem 2010 r. – o 49,4%. Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca osiągnęły poziom 6886 zł, tj. wyższy o 9,3% niż w 2018 r. i o 54,6% w odniesieniu do 2010 r. Większość wydatków ogółem poniosły gminy (60,6%), w tym głównie miejsko-wiejskie (37,4%).

Tablica 2. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Wyszczególnienie	2010	2018	2019			
	w mln zł			2010=100	2018=100	w odsetkach
O g ó ł e m	**4537,0**	**6224,2**	**6778,4**	**149,4**	**108,9**	**100,0**
Gminy razem[a]	2665,3	3785,8	4109,7	154,2	108,6	60,6
miejskie	332,4	482,1	524,0	157,6	108,7	7,7
miejsko-wiejskie	1543,9	2319,9	2537,7	164,4	109,4	37,4
wiejskie	788,9	983,9	1048,0	132,8	106,5	15,5
Powiaty	748,0	918,1	977,0	130,6	106,4	14,4
Miasto na prawach powiatu – Opole	568,8	1022,3	1181,4	207,7	115,6	17,4
Województwo	555,0	497,9	510,2	91,9	102,5	7,5

a Bez wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Głównym obciążeniem jednostek samorządu terytorialnego są **wydatki bieżące**. W 2019 r. wynosiły one 5420,1 mln zł (o 10,6% więcej niż w 2018 r.), stanowiąc 80,0% wydatków ogółem.

Wydatki majątkowe były równe 1358,3 mln zł i w porównaniu z 2018 r. wzrosły o 2,6%. Największy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem odnotowano w budżecie samorządu województwa (39,6%). Na inwestycje przeznaczono 1316,1 mln zł, tj. o 5,5% więcej niż w 2018 r.

Budżety jednostek samorządu terytorialnego trzeci rok z rzędu zamknęły się zbiorczo deficytem

W 2019 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa opolskiego zamknęły się zbiorczo **deficytem** w wysokości 113,1 mln zł (wobec deficytu 207,1 mln zł w roku poprzednim i 412,1 mln zł w 2010 r.). O deficycie zdecydował ujemny wynik budżetów gmin, powiatów i miasta na prawach powiatu. Budżet samorządu województwa osiągnął nadwyżkę.

Tablica 3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Wyszczególnienie		Ogółem	Gminy[a]	Powiaty	Miasto na prawach powiatu	Woje-wództwo
Nadwyżka (+) lub deficyt (–) w mln zł	2010	–412,1	–300,4	–21,7	–28,2	–61,8
	2018	–207,1	–165,6	–28,0	–35,1	+21,6
	2019	**–113,1**	**–72,6**	**–41,0**	**–40,1**	**+40,6**

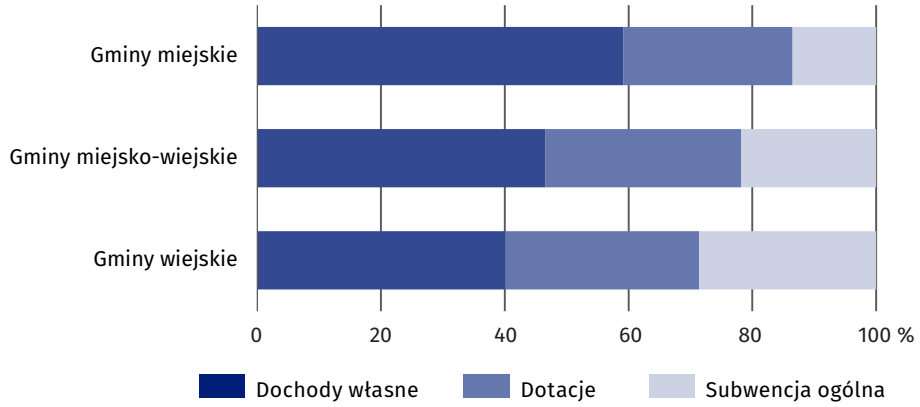
a Bez wyniku gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Budżety gmin

Najwyższe dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca notowano w gminach miejskich

W 2019 r. **dochody** budżetów gmin wynosiły 4037,1 mln zł i wzrosły o 11,5% w porównaniu z rokiem poprzednim. Dochody gmin miejsko-wiejskich stanowiły 60,7% dochodów ogółem budżetów gmin, wiejskich – 26,6%, a miejskich – 12,7%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody budżetów gmin wynosiły 4715 zł i były o 12,0% wyższe niż przed rokiem. W gminach miejskich wskaźnik ten osiągnął poziom 5314 zł, w miejsko-wiejskich – 4616 zł, a w wiejskich – 4693 zł. Najwyższy poziom dochodów na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Byczyna (6645 zł), a najniższy – w gminie Zawadzkie (3792 zł).

Wykres 2. Struktura dochodów budżetów gmin[a] według rodzajów w 2019 r.

a Bez dochodów gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

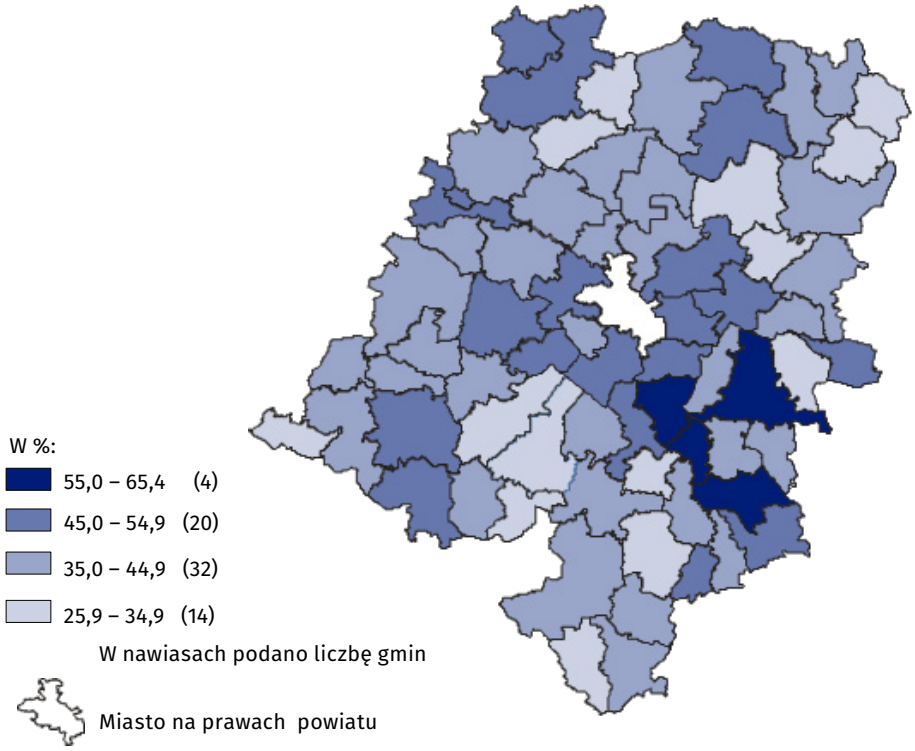
W 2019 r. **dochody własne** ukształtowały się na poziomie 1874,4 mln zł i wzrosły o 9,2% w porównaniu z rokiem poprzednim. Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w gminie Gogolin (65,4%), a najmniejszy – w gminach Lasowice Wielkie i Zębowice (po 25,9%).

W grupie dochodów własnych budżetów gmin największą wartość miały wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych – 698,3 mln zł (37,3% dochodów własnych). Wysokie były również wpływy z podatku od nieruchomości, które wynosiły 514,2 mln zł (27,4%). W porównaniu z 2018 r. wartość podatku dochodowego od osób fizycznych była wyższa o 10,4%, a podatku od nieruchomości – o 2,8%.

W 2019 r. **subwencja ogólna** zasiliła budżety gmin w wysokości 910,5 mln zł (o 9,8% więcej niż w roku poprzednim) stanowiąc 22,6% dochodów ogółem. Największy udział w subwencji ogólnej miała część oświatowa (76,9%).

Dotacje w wysokości 1252,1 mln zł (31,0% dochodów ogółem) wzrosły w skali roku o 16,5%. Większość wpływów w formie dotacji stanowiły dotacje celowe (85,1%), w tym dotacje z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej (73,4%) i na zadania własne (9,3%). Dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich były o 13,9% wyższe niż w 2018 r. i ukształtowały się na poziomie 187,2 mln zł (14,9% dotacji ogółem).

Mapa 1. Dochody własne budżetów gmin[a] w % dochodów ogółem w 2019 r.

a Bez dochodów gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Wydatki budżetów gmin w 2019 r. wynosiły 4109,7 mln zł i były o 8,6% wyższe niż przed rokiem. W strukturze wydatków największy udział (61,8%) miały wydatki gmin miejsko-wiejskich. Wydatki gmin wiejskich i miejskich stanowiły odpowiednio: 25,5% i 12,7% wydatków ogółem. Wydatki budżetów gmin na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 4800 zł i były o 9,0% wyższe niż przed rokiem. W gminach miejskich wskaźnik ten wynosił 5416 zł, w miejsko-wiejskich – 4779 zł, a w wiejskich – 4590 zł. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Ujazd (6022 zł), a najniższe – w gminie Zawadzkie (3638 zł).

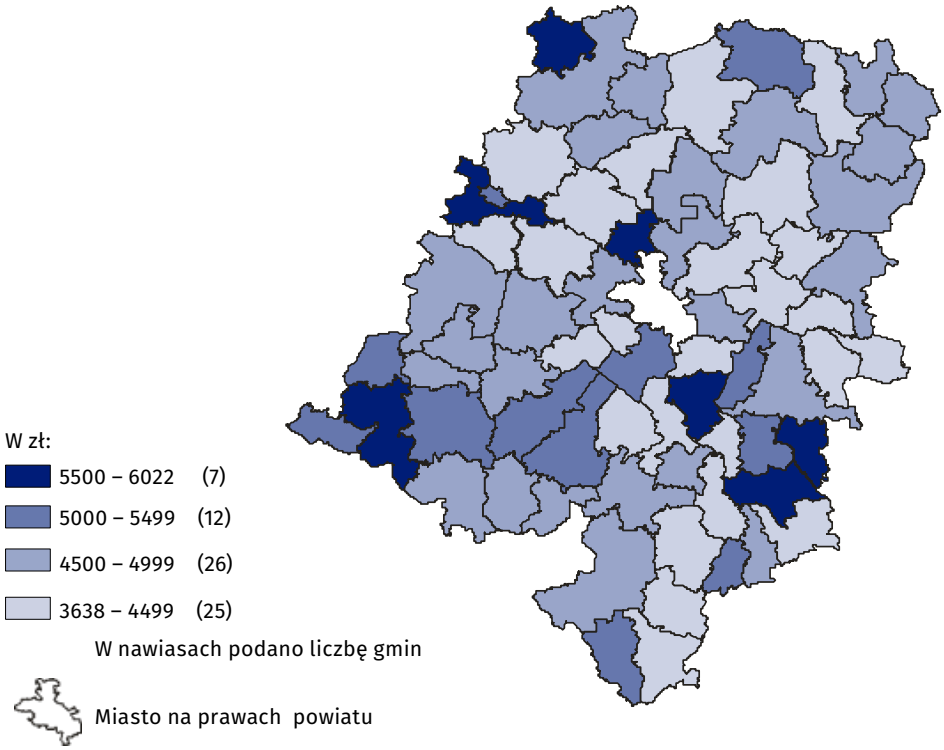
Na **wydatki bieżące** gminy przeznaczyły 3413,8 mln zł (83,1% wydatków ogółem), tj. o 11,2% więcej niż w 2018 r. W strukturze wydatków bieżących znaczący udział stanowiły wynagrodzenia (33,9%) oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych (27,4%).

Wydatki majątkowe budżetów gmin wynosiły 695,9 mln zł i były o 2,9% niższe w odniesieniu do 2018 r. Wydatki inwestycyjne wzrosły o 0,8% do poziomu 667,7 mln zł (96,0% wydatków majątkowych).

Ponad połowa gmin zamknęła rok budżetowy deficytem

W 2019 r. gminy województwa opolskiego zamknęły rok budżetowy **deficytem** w wysokości 72,6 mln zł (w 2018 r. odpowiednio 165,6 mln zł). Ujemny wynik budżetów odnotowano w 37 gminach, w tym największy, stanowiący ponad 10% dochodów ogółem, w gminach: Leśnica, Nysa, Korfantów, Izbicko, Otmuchów i Walce. Spośród gmin z nadwyżką w budżecie, najlepsze wyniki w relacji do dochodów ogółem (ponad 10%) osiągnęły gminy: Byczyna, Skoroszyce, Jemielnica i Pokój.

Mapa 2. Wydatki budżetów gmin[a] na 1 mieszkańca w 2019 r.

a Bez wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Budżety powiatów

W 2019 r. powiaty województwa opolskiego osiągnęły **dochody** w wysokości 936,0 mln zł, tj. o 5,1% wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim. Dochody budżetów powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 1093 zł i wzrosły o 5,6% w odniesieniu do 2018 r. Najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie głubczyckim (1670 zł), natomiast najniższe – w powiecie opolskim (722 zł).

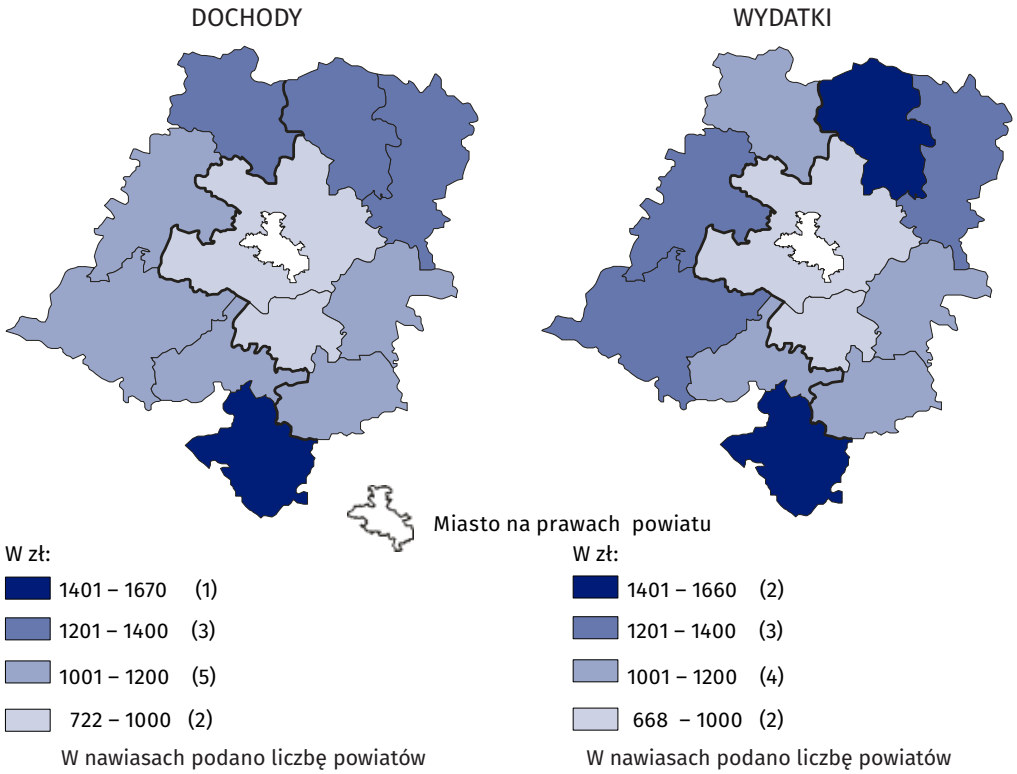
Dochody własne budżetów powiatów wynosiły 370,4 mln zł i były o 13,8% wyższe niż w 2018 r. Ponad połowę dochodów własnych (50,7%) stanowiły wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

W dochodach własnych budżetów powiatów największy udział miały wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych

W 2019 r. powiaty województwa opolskiego w ramach realizowanych zadań otrzymały tytułem **dotacji** 210,4 mln zł. Wpływy te były o 11,9% niższe w porównaniu z rokiem poprzednim. Przeważającą część dotacji stanowiły dotacje celowe z budżetu państwa (68,1%).

Subwencja ogólna powiększyła budżety powiatów o 355,2 mln zł i była o 8,9% większa w stosunku do 2018 r. Największy udział w subwencji ogólnej stanowiła część oświatowa (76,2%).

Mapa 3. Dochody i wydatki budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2019 r.

Wydatki budżetów powiatów w odniesieniu do 2018 r. zwiększyły się o 6,4% i wynosiły 977,0 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 1141 zł, tj. o 6,9% wyższym niż w roku poprzednim. Najwięcej środków na 1 mieszkańca wydatkowano w powiecie głubczyckim (1660 zł), a najmniej – w opolskim (668 zł).

W strukturze wydatków budżetów powiatów **wydatki bieżące** stanowiły 81,9%, natomiast **wydatki majątkowe** – 18,1%. W porównaniu z 2018 r. wydatki bieżące wzrosły o 7,6%, a wydatki majątkowe – o 1,3%. Wydatki bieżące powiatów przeznaczono głównie na wynagrodzenia (55,3%) oraz zakup materiałów i usług (18,4%), podczas gdy wydatki majątkowe – na cele inwestycyjne (98,9%).

W 2019 r. **wynik** budżetów powiatów województwa opolskiego był ujemny i wynosił 41,0 mln zł (w 2018 r. odpowiednio 28,0 mln zł). Deficyt odnotowano w 6 powiatach, w tym największy w powiecie kluczborskim (22,6% dochodów ogółem). W powiatach: głubczyckim, kędzierzyńsko-kozielskim, namysłowskim, opolskim i prudnickim rok budżetowy zamknął się nadwyżką.

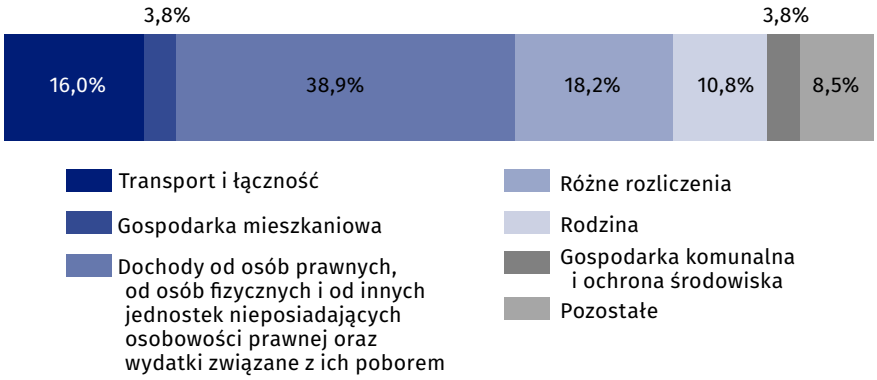
Budżet miasta na prawach powiatu – Opole

W budżecie miasta na prawach powiatu – Opole odnotowano najwyższe dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca

W 2019 r. **dochody** budżetu miasta na prawach powiatu osiągnęły poziom 1141,4 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły o 15,6%. Dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 8903 zł i były o 15,6% wyższe niż w 2018 r.

W strukturze dochodów według rodzajów **dochody własne** stanowiły 51,7%, **dotacje** – 30,4%, a **subwencja ogólna** – 17,9%. Dochody własne wynosiły 590,7 mln zł i były o 5,1% wyższe niż w 2018 r. Największy udział w dochodach własnych stanowiły wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (40,0%) oraz podatku od nieruchomości (21,2%). Wpływy do budżetu miasta na prawach powiatu z tego tytułu ukształtowały się na poziomie odpowiednio: 236,4 mln zł i 125,1 mln zł. Wartość dotacji wynosiła 346,9 mln zł i była o 41,1% wyższa niż w roku poprzednim. W dotacjach ogółem największy udział miały dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 klasyfikacji budżetowej (52,5%). Subwencja ogólna zwiększyła budżet miasta o 203,8 mln zł (wzrost o 13,7% w stosunku do 2018 r.). Na zadania oświatowe miasto na prawach powiatu otrzymało 189,4 mln zł, tj. 92,9% subwencji ogólnej.

Wykres 3. Struktura dochodów budżetu miasta na prawach powiatu według działów w 2019 r.

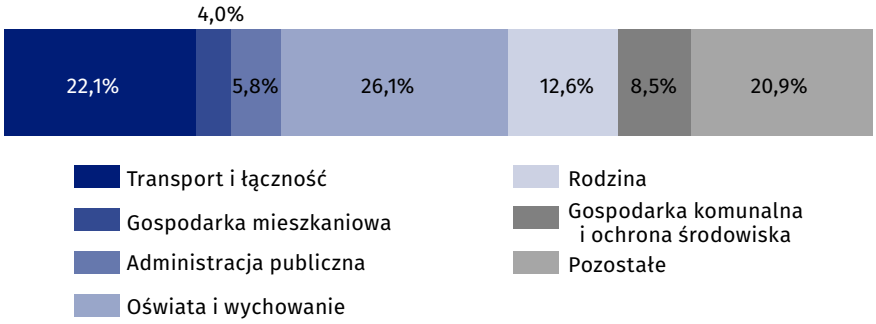
W 2019 r. **wydatki** budżetu miasta na prawach powiatu osiągnęły wartość 1181,4 mln zł i wzrosły o 15,6% w porównaniu z rokiem poprzednim. Wydatki ogółem na 1 mieszkańca wynosiły 9215 zł i były o 15,6% wyższe niż w 2018 r.

W strukturze wydatków budżetu miasta na prawach powiatu **wydatki bieżące** stanowiły 76,0%, a **wydatki majątkowe** – 24,0%. Wydatki bieżące wynosiły 897,8 mln zł, tj. o 12,2% więcej niż przed rokiem. Z wydatków bieżących najwięcej środków przeznaczono na wynagrodzenia (36,1%) oraz zakup materiałów i usług (26,6%). Wydatki majątkowe wynosiły 283,7 mln zł i były o 27,6% wyższe niż w 2018 r. W wydatkach majątkowych dominowały wydatki inwestycyjne (96,2%).

W budżecie miasta na prawach powiatu – Opole obserwowano najwyższy wzrost wydatków majątkowych

W 2019 r. miasto na prawach powiatu zamknęło rok budżetowy **deficytem** w kwocie 40,1 mln zł, stanowiącym 3,5% dochodów ogółem (w 2018 r. odpowiednio 35,1 mln zł i 3,6%).

Wykres 4. Struktura wydatków budżetu miasta na prawach powiatu według działów w 2019 r.

Budżet samorządu województwa

W 2019 r. **dochody** budżetu samorządu województwa opolskiego wynosiły 550,8 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły o 6,0%. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w wysokości 560 zł były o 6,4% wyższe w odniesieniu do 2018 r.

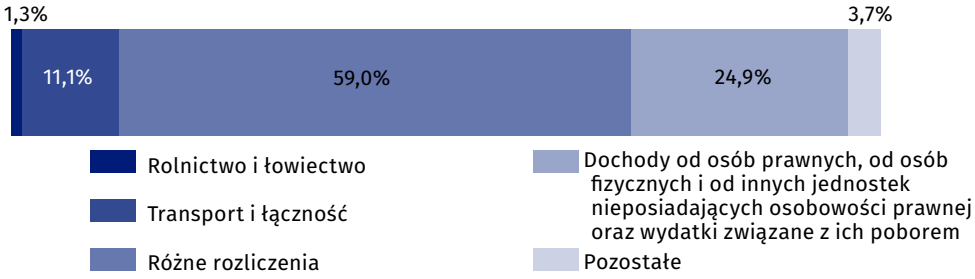
Dochody własne na poziomie 156,6 mln zł (wzrost o 5,0% w porównaniu z 2018 r.) stanowiły 28,4% dochodów budżetu samorządu województwa. W tej grupie dochodów największy udział miały wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (63,4%) oraz fizycznych (23,7%). Wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych wynosiły 99,3 mln zł (spadek w odniesieniu do 2018 r. o 1,9%), a od osób fizycznych – 37,2 mln zł (wzrost odpowiednio o 9,7%).

W ramach **dotacji** samorząd województwa otrzymał 291,0 mln zł (52,8% dochodów ogółem). Największy odsetek (80,4% dotacji ogółem, tj. 233,9 mln zł) stanowiły dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich. Dotacje celowe z budżetu państwa wynosiły 53,0 mln zł (18,2% dotacji ogółem), w tym na zadania z zakresu administracji rządowej – 27,8 mln zł (9,6%), a na zadania własne – 25,1 mln zł (8,6%).

Dotacje stanowiły ponad połowę dochodów ogółem budżetu samorządu województwa

Dochody z tytułu **subwencji ogólnej** budżetu samorządu województwa w 2019 r. ukształtowały się na poziomie 103,3 mln zł, tj. o 27,0% wyższym niż przed rokiem, a ich udział w dochodach ogółem wynosił 18,7%. Na część wyrównawczą przeznaczono 75,4 mln zł, tj. 73,0% subwencji ogólnej. Na część regionalną przypadało 13,7 mln zł (13,3%), a na oświatową – 11,9 mln zł (11,5%).

Wykres 5. Struktura dochodów budżetu samorządu województwa według działów w 2019 r.

Wydatki budżetu samorządu województwa wzrosły w skali roku o 2,5% do poziomu 510,2 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły one 518 zł i były o 2,9% wyższe w stosunku do 2018 r.

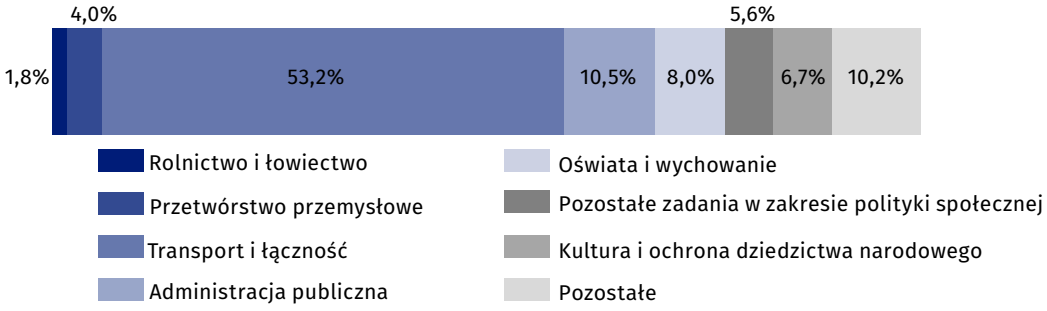
Wydatki bieżące wzrosły o 7,1% w odniesieniu do 2018 r. i ukształtowały się na poziomie 308,2 mln zł (60,4% wydatków ogółem samorządu województwa). Z wydatków bieżących 45,3% przeznaczono na dotacje, 25,1% – na wynagrodzenia, a 19,8% – na zakup materiałów i usług.

Wydatki majątkowe budżetu samorządu województwa wynosiły 202,1 mln zł i w porównaniu z 2018 r. spadły o 3,9%. Większość wydatków majątkowych (99,4%) miała charakter inwestycyjny.

W budżecie samorządu województwa utrzymała się obserwowana w ostatnich latach nadwyżka

W 2019 r. samorząd województwa opolskiego zamknął rok budżetowy dodatnim **wynikiem** rzędu 40,6 mln zł, stanowiącym 7,4% dochodów ogółem (w 2018 r. odpowiednio 21,6 mln zł i 4,2%).

Wykres 6. Struktura wydatków budżetu samorządu województwa według działów w 2019 r.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS", a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS".

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Opolu
Dyrektor Janina Kuźmicka
Tel. 77 453 14 52

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Urzędu Statystycznego
Monika Bartel
Tel. 77 423 09 75

www.opole.stat.gov.pl
@opole_STAT
@GlownyUrzadStatystyczny

Powiązane opracowania

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie opolskim w 2018 r.

Rocznik statystyczny województwa opolskiego 2019

Województwo opolskie 2019 podregiony powiaty gminy

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego 2020

Temat dostępny w bazach danych

Bank Danych Lokalnych – Dziedzina – Finanse publiczne

Strateg – obszary tematyczne – finanse publiczne

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

Budżet jednostki samorządu terytorialnego

Dochody jednostek samorządu terytorialnego

Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego

Dotacje celowe

Podatek dochodowy od osób fizycznych

Podatek dochodowy od osób prawnych